

Demokratizácia v Oriente: Demytologizácia japonskej spoločnosti

Hiroshi Fukuda, PhD (福田 宏)

9. december, 2009

taishikan5@jpembassy.sk

1. Dlhý úvod 1.1 Hlavná téma

- Demokratizácia v Japonsku po roku 1945
 - 神風特攻隊(Kamikaze)、鬼畜米英(Kičiku-beiei),
一億総玉砕 (ičioku-só-gyokusai) at瀆.
 - Iný svet, ktorý nikdy nemôže prijímať demokraciu
 - GHQ (General Headquarters) (8.1945-4.1952)
 - Zázračný ekonomický rast a stabilizácia spoločnosti
- Demokratizácia v Iraku

1.2 Dve otázky (A)

• Chápať inú spoločnosť, odlišnú civilizáciu

- S. P. Huntington, *The Clash of Civilizations and the Remaking of World Order*, 1996.

8 civilizácií vo svete: Čína, Hindu, Islam,
Japonsko, Ortodoxia, Okcident,
Južná Amerika, Afrika

Extrémny relativizmus nepomáha.

- E. Said, *Orientalism*, 1978.

Západ – Východ (Orient: Islam, Ázia, Afrika, atď)
„Madame Butterfly“ Giacomo Puccini (1904)
Orientalistika, Sinológia, Japonológia, atď

1.3 Dve otázky (B)

• Inštalovať demokraciu

- Ideálna demokracia nikde neexistuje.
- EÚ, Slovensko, Japonsko, Islam, Afrika, atď.

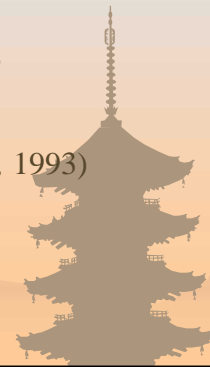
Napr. Deficit demokracie v EÚ

- Ako zmerať silu občianskej spoločnosti?

Social capital

(Robert D. Putnam, *Making Democracy Work*, 1993)

- Nikdy nekonečná otázka pre všetkých
všade vo svete vrátane Európy

2. Demokratizácia po roku 1945

2.1 Mentalita

- ❁ 鬼畜米英 Give me chocolate!!
 - 長いものには巻かれる！？ (Nagaimono ni ha makarero)
Viz. Obnovenie cisárskej moci v roku 1868
明治維新 (Meidzi išin) revolúcia zhora
 - Okupanti ako osloboditelia
- ❁ Konverzácia po anglicky v roku 1945
 - Thank you!
 - Thank you, awfully.
 - How do you do?

2.2 Metoda vládnutia

- ❁ Autoritatívna demokracia
 - Generál Douglas MacArthur
viz. T.G. Masaryk na začiatku Slovenska
 - Neviditeľná rozsiahla cenzúra
max. 6,000 japonských pracovníkov
- ❁ Optimistickí a idealistickí „amatéri“
 - 楽楽avicoví *New-Dealers*
 - Japonisti boli úmyselne vylúčení.

2.3 Cisárstvo 天皇 (1)

❁ Zachovanie cisárstva - 裕仁 (Hirohito)

- Cisár bol iba bábkou?

重光 葵 (Mamoru Shigemitsu, Minister ZV)

(1943-45, 1954-56)

- Režim nezodpovedností pred rokom 1945

- Aj dnešná spoločnosť v Japonsku

KY (空気が読めない | kúki ga yomenai)

viz. M. Shiraki, *SME*

- Kolektivitа dobre funguje, ale nikto nie je schopný niesť zodpovednosť.

2.4 Cisárstvo (2)

❁ GHQ potreboval Cisára

- Podľa GHQ cisár nebol vinný, iba fanatickí militaristi prekročili určenú hranicu....

- Nie je Živý boh (現人神 arahitogami),

iba symbol národa.

- Snímka s MacArthurom (9. 1945)

- 人間宣言 (Ningen-sengen)

(Deklarácia ako človek, 1.1946)

MacArthur a Cisár
27. Sep. 1945

2.5 Ústava (1) Dar_齋ek z neba?

- Ako inštalova_齋 demokratickú ústavu?
- 3 požiadavky od Aliancie
 - Demilitarizácia, Demokratizácia, a Cisárstvo?
- „The Gift from Beate” (2006)
Beate Sirota Gordon Beate (1923-)
- 吉田茂 (Shigeru Yoshida, Minister ZV)
(1945-47, 1948-52, aj Premiér)
- 棚から牡丹餅? (Tanakara botamo_齋)

2.6 Ústava (2)

Mier a studená vojna pre Japóncov

• Pacifizmus a realita

– 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

Kórejská vojna (1950-53)

Sebaobranná sila (自衛隊) a ekonomický rast

– Kombinácia pacifizmu s americkým dáždnikom

逆コース (gyaku-course) spätošnécká cesta

– Po studenej vojne (1989-)

Kríza identity v Japonsku

Irak, Afganistan, atď.

<materiál> 9. 瀬らんok

- Article 9: 1) Aspiring sincerely to an international peace based on justice and order, the Japanese people forever renounce war as a sovereign right of the nation and the threat or use of force as means of settling international disputes.
- 2) **In order to accomplish the aim of the preceding paragraph**, land, sea, and air forces, as well as other war potential, will never be maintained. The right of belligerency of the state will not be recognized.

O novej Ústave, 1947
(Ministerstvo školstva)

Odmietnutie vojny

3. Namiesto záveru

3.1 Od režimu 1955 do 2009

- Režim roku 1955
 - Studená vojna, Americký dáždnik,
Liberálne-demokratická strana (LDP)
(Prevládajúci jedno-stranícky systém)
 - Transformácia v rokoch 1989-2009
 - Režim roku 2009
 - Doba terorizmu, multipolárnosť vo svete,
Demokratická strana (DP) a LDP
(Systém dvoch politických strán)
-

3.2 Dnešné 3 otázky

- Vzťah so Spojenými štátmi
 - Viac samostatností? (Premiér Hatoyama 鳩山)
 - Okinawa (沖縄) ako mučovník?
 - Vzťah s elitnými úradníkmi
 - Vodcovské schopnosti politikov nad úradníkmi
政治主導 (seidzi šudó) ako mantra
 - Treba zdravú opozičnú stranu
 - Kam ide LDP?
-

3.3 Naozajstný záver

- Demokratizácia ako nikdy nekončiaci proces
 - Japonská 2. etapa demokratizácie od roku 2009
- Oslobodenie od predsudkov
 - Znalosť nestačí. Perspektíva a objektivita
 - „Wertfreiheit“ (Max Weber)
 - Demytologizácia exotiky, Orientu, Islamu, atď.
- K ne-konfrontácie medzi civilizáciami

Nesystematická bibliografia

- John W. Dower, *Embracing Defeat: Japan in the Wake of World War II* (W. W. Norton & Company, 1999).
- Robert D. Putnam, *Making Democracy Work: Civic Traditions in Modern Italy* (Princeton University Press, 1993).
- Jiří Janoš, *Japonsko a Korea: dramatické sousedství* (Praha: Academia, 2007).
- Eiji Oguma, *A Genealogy of “Japanese” Self-images* (Melbourne, 2002).
- Will Kymlicka and Magda Opalski (eds.), *Can Liberal Pluralism be Exported?: Western Political Theory and Ethnic Relations in Eastern Europe* (Oxford University Press, 2001).

